

Valsts apraksts: Polija

Korupcijas Novēršanas un apkarošanas biroja
institucionālās un profesionāls kapacitātes paaugstināšana

2006. gada 8. jūnijā

Valsts apraksts: Polija

Korupcijas Novēršanas un apkarošanas biroja
institucionālās un profesionālās kapacitātes paaugstināšana

2006. gada 8. jūnijs

Ref

Variants 2

Datums 2006-06-08

Sagatavojis: CASS

Pārbaudījis:

Apstiprinājis CASS

Rambøll Management A/S

Nørregade 7A

DK-1165 København K

Phone 3397 8200

www.ramboll-management.dk

Saturs

1.	Vispārējā informācija par tiesisko sistēmu	Error! Bookmark not defined.
2.	Publisko nekustamo īpašumu pārdošana un izīrēšana	Error! Bookmark not defined.
2.1	Valstij piederošo nekustamo īpašumu pārdošana un izīrēšana	2
2.2	Municipalitātēm piederošo nekustamo īpašumu pārdošana un izīrēšana	4
2.3	Par korupciju paredzētie sodi	Error! Bookmark not defined.
2.4	Izšķērdēšana	Error! Bookmark not defined.
2.5	Atsavināšana	Error! Bookmark not defined.
3.	Ar iepirkumu saistītās problēmas	Error! Bookmark not defined.
3.1	Publiskā sektora darbinieku atbildība	Error! Bookmark not defined.
3.2	Pārsūdzības mehānisms/ Iepirkuma noteikumu piemērošana	6
3.3	Iepirkumu noteikumu piemērošanas robežvērtības	Error! Bookmark not defined.
3.4	Vispārējās vienošanās iepirkumā	Error! Bookmark not defined.

1. Vispārējā informācija par tiesisko sistēmu

Polija ir republika. Polijas Republika ir unitāra valsts. Tajā pastāv viena, vienota tiesu sistēma, un Polija ir Eiropas Savienības dalībvalsts¹.

Polijas Republikā vispārēji saistošu tiesību avotiem ir jābūt: Konstitūcijai, parlamenta likumdošanas aktiem, ratificētiem starptautiskiem līgumiem un noteikumiem. Vietējo institūciju izdotajiem likumdošana aktiem ir jābūt vispārēji saistošu tiesību avotiem Polijas Republikā šādu likumu izdevējas institūcijas kompetences jomā.

Saskaņā ar Polijas civiltiesisko tradīciju un konstitūcijas noteikto likumdošanas sistēmu, rakstītā likumdošana ir vissvarīgākais tiesiskais avots. Arī tiesu spriedumi tiek uzskatīti par svarīgiem tiesību avotiem, taču tiesām netiek prasīts sekot iepriekšējam precedentam, pat ja tas no nāk no tiesu sistēmā augstāk stāvošas tiesas. Polijas tiesu sistēma iedvesmojusies no kontinentālās Eiropas tradīcijām.

Tiesas un tribunāli veido atsevišķu varas atzaru un ir neatkarīgi no citiem varas atzariem. Tiesas un tribunāli pasludina spriedumus Polijas Republikas vārdā. Polijas Republikā tiesu spriež Augstākā tiesa, parastās tiesas, administratīvās tiesas un militārās tiesas. Ārkārtas tiesas vai paātrinātas iztiesāšanas atļautas tikai kara laikā. Tiesvedībai ir vismaz divas pakāpes. Parastās tiesas spriež tiesu visās lietās, izņemot tās, kuras saskaņā ar likumu jāiztiesā citām tiesām.

2. Publisko nekustamo īpašumu pārdošana un izīrēšana

Polijas kādreizējā komunistiskā režīma dēļ, kad kopumā netika atbalstīts privāts nekustamais īpašums, valstij un teritoriālajām pašvaldībām attiecībā uz nekustamo īpašumu bija dominējošs stāvoklis (it īpaši – attiecībā uz zemi). Tomēr jāatzīmē, ka pašlaik, pēc Polijas sistēmas maiņas, pāreja uz privāto nekustamo īpašumu ir ļoti spēcīga, it īpaši tas sakāms par dzīvokļiem pilsētās.

Līdzās šai iepriekš minētajai tendencei valstij joprojām ir tiesības būt vienīgajam noteiktu kategoriju privātīpašuma īpašniekam (piemēram, saskaņā ar Likumu par ūdeņiem tikai Valsts kase var būt tekošo iekšzemes ūdeņu un zem tās esošās zemes īpašnieks). Īpaša aizsardzība attiecas arī uz lauksaimniecībā izmantojamo zemi. Kad notiek šādas zemes iegāde, Lauksaimniecisko īpašumu aģentūrai (kas ir likumā noteikta juridiska persona) ir pirmpirkuma tiesības.

Sakarā ar to, ka ilgu laiku Polijā netika atbalstīts nekustamo īpašumu privātīpašums, tika izveidots cita zemes piederības juridiskā forma, kuru sauc par *nodošanu pastāvīgā lietošanā*. Šīs juridiskās tiesības uz īpašumu ir ļoti līdzīgas īpašumam, taču tās ir

¹ Polija ir Eiropas Kopienas dalībvalsts kopš 2004. gada 1. maija.

laikā ierobežotas, jo pastāvīgas lietošanas tiesības uz zemi var noteikt līdz 99 gadu periodam, bet ne mazāk kā uz 40 gadiem. Individīdi un juridiskās personas var saņemt pastāvīgā nomā zemi, kas pieder Valsts kasei un kas atrodas pilsētu administratīvo teritoriju robežās, zemi, kas pieder Valsts kasei un atrodas ārpus šīm robežām, bet uz tām attiecas pilsētas zonālais plānojums un tās paredzētas pilsētu vajadzību nodrošināšanai, kā arī zemes, kas pieder teritoriālo pašvaldību vienībām (vietējām pašvaldībām) vai to asociācijām; citas Valsts kasei, kopienām (zemākās administratīvās vienības) vai to asociācijām piederošas zemes arī var būt pastāvīgās lietošanas tiesību objekti. Šo tiesību pastāvēšanas periodā pastāvīgais lietotājs maksā ikgadēju nomas maksu. Zemes pastāvīgais lietotājs kļūst par uz šīs zemes atrodošos ēku īpašnieku.

Saskaņā ar Valsts Kases ministrijas ziņojumu par Valsts kases aktīviem 2004. gada 31. decembrī (jaunāka informācija nav pieejama, jo Valsts kases ministrija mūs informēja, ka ziņojums par aktīvu stāvokli 2005. gada 31. decembrī netiks publiskots ātrāk par 2006. gada oktobrī) Valsts kasei pieder 38% zemes Polijā, 4% zemes piederēja teritoriālajām pašvaldībām, 3% - juridiskām personām, bet 55 % Polijas zemes pieder indivīdiem.

Saskaņā ar Centrālā Statistikas biroja ziņojumu ēku piederība Polijā ir sekojoša: 88,1% Polijas ēku pieder indivīdiem, 1,7% - celtniecības kooperatīviem (*spółdzielnie mieszkaniowe*), 2% teritoriālajām pašvaldībām, 0,6% - Valsts kasei, 1,2% - citām vienībām. Jāatzīmē, ka šie dati raksturo 2002. gada situāciju. Pēc šī datuma Centrālais Statistikas birojs nav sagatavojis nekādu ziņojumu par ēku piederību. Kā mūs informēja Polijas Ģenerāltopogrāfs, pāris gadu laikā ir jāsagatavo vispārējs ēku un dzīvokļu reģistrs par visu Polijas teritoriju (2011.g.).

2.1 **Valstij piederošo nekustamo īpašumu pārdošana un iznomāšana**

Valstij piederošo nekustamo īpašumu pārdošanu un iznomāšanu regulē 1997. gada 21. augusta Likums par nekustamā īpašuma pārvaldību.

Vispārējie noteikumi attiecībā uz valstij piederošo nekustamo īpašumu pārdošanu ir sekojošie:

- Šādus nekustamos īpašumus drīkst pārdot izolē, noteiktos gadījumos (noslēgts šādu gadījumu saraksts iekļauts Likuma 37.2. pantā), izsole netiek prasīta (piemēram, Valsts kase nekustamo īpašumu pārdod municipalitātei, tā pastāvīgajam lietotājam, privātajam partnerim publiskās privātās partnerības programmā vai arī nekustamais īpašums tiek ieguldīts kā mantiskais ieguldījums valstij piederošā uzņēmumā vai fondā, nekustamais īpašums tiek pārdots subjektam, kas vada īpašo ekonomisko zonu). Likumā arī norādīti tie subjekti, kuriem ir dotas prioritāras tiesības iegādāties valstij piederošo nekustamo īpašumu, un tāpēc tām jāpiedāvā realizēt to tiesības, pirms iespējams izsludināt izsoli. Tie, piemēram, ir šādu nekustamo īpašumu kādreizējie īpašnieki (vai šādu personu mantinieki), kuriem šīs tiesības tika atņemtas pirms 1990. gada 5.

decembra (vai šādu personu mantinieki), valstij piederošo dzīvokļu īrnieki, ar kuriem noslēgts beztermiņa īres līgums;

- Vietējai pašvaldībai, kas atbild pat tās teritorijā (*starosta*) esošo valstij piederošo nekustamo īpašumu apsaimniekošanu, ir pienākums publiski izziņot pārdošanai paredzēto nekustamā īpašuma specifikāciju ar katra nekustamā īpašuma objekta detalizētu aprakstu (piemēram, nekustamā īpašuma tiesiskais statuss saskaņā ar zemes un ķīlu reģistru, nekustamā īpašuma platība, nekustamā īpašuma izmantošanas mērķi, tā cena, u.t.t.). Šādai informācijai 21 dienu jābūt izstādītai iepriekš minētās vietējās pašvaldības birojā, kā arī tai jābūt nopublicētai vietējā avīzē.
- Izsoles sludinājumā par kādu konkrētu nekustamā īpašuma objektu no šīs specifikācijas jāiekļauj nekustamā īpašuma apraksts atbilstoši šai specifikācijai, kā arī izsoles vieta, laiks, konkrētie nosacījumi, tam jābūt izliktam attiecīgajā birojā vai arī jātiek publiskotam, izmantojot attiecīgajā reģionā pieņemto tradicionālo metodi, kā arī jābūt ievietotam vietējā biroja mājas lapā.
- Šāds sludinājums jāpublisko vismaz 30 dienas pirms plānotās izsoles datuma. Tāpat arī, ja nekustamā īpašuma sākumcena pārsniedz 10 000 eiro, tad sludinājums par izsoli jāpublicē vismaz nedēļas izdevumā, kas ir pieejams visā augstākās municipalitātes vienības reģionā (*powiat*). Ja sākumcena pārsniedz 100 000 eiro, tad izsoles sludinājums jāpublisko vismaz divas reizes, ne vēlāk kā divus mēnešus pirms plānotā izsoles datuma dienas izdevumā, kas pieejams visā Polijas teritorijā.
- Izsole var būt gan mutvārdu, gan rakstveida – šo lēmumu pieņem augšminētā vietējā atbildīgā iestāde, kas rīko izsoli.
- Lai kļūtu par izsoles dalībnieku (papildus tam, ka ir jāatbilst visiem konkrētās izsoles nosacījumiem un prasībām), subjektam vietējam izsoles rīkotājam ir jāiemaksā izsoles depozīts. Saskaņā ar likumu depozīta apjoms nevar būt zemāks par 5 un augstāks par 20 % no sākumcenas.
- Katram solītājam ir tiesības iesniegt sūdzību par izsoles rezultātiem, un, iekams šāda sūdzība nav pilnībā izskatīta, līgumu par attiecīgā nekustamo īpašumu, kas bijis izsoles objekts, iegādi nevar izpildīt. Sūdzība jāizskata 7 dienu laikā. Vietējās pašvaldības pienākums ir paziņot šādas sūdzības izskatīšanas rezultātus.
- Saskaņā ar šo Likumu, ja otrās izsoles laikā netiek izraudzīts neviens no piedāvājumiem, tad drīkst uzsākt sarunas (*rokowania*), kas ir neformālāka procedūra.
- Detalizētākas metodes un noteikumi par valstij piederošo nekustamo īpašumu izsoli ir noteiktas ar Ministru Kabineta 2004. gada 14. septembra Noteikumiem par izsoļu un sarunu metodēm un noteikumiem attiecībā uz nekustamā īpašuma pārdošanu;
- Dažām konkrētām kategorijām piederošo nekustamo īpašumu pārdošanai var būt nepieciešamas vēl papildus atļaujas, piemēram, nekustamā īpašuma īpašnieku maiņas reģistrēšanai vēstures pieminekļu reģistrā ir nepieciešama provinces vēsturisko pieminekļu valdes atļauja (*województwi konserwator zabytków*).

Augšminētie noteiktu attiecas arī uz pastāvīgās lietošanas tiesību piešķiršanas procedūru attiecībā uz valstij piederošiem nekustamajiem īpašumiem.

Valstij piederošo nekustamo īpašumu iznomāšanai ir nepieciešama iepriekšēja gubernatora (*wojewoda*) atļauja gadījumos, kad nomas periods pārsniedz 3 gadus. Citu atbildīgo iestāžu atļaujas ir nepieciešamas gadījumos, kad nekustamā īpašuma objektam ir īpašs mērķis vai atrašanās vieta (piemēram, pierobežas rajonos).

2.2 **Municipalitātēm piederošo nekustamo īpašumu pārdošana un iznomāšana**

Arī uz municipalitātēm piederošo nekustamo īpašumu pārdošanu un iznomāšanu attiecas 1997. gada 21. augusta Likums par nekustamā īpašuma pārvaldību, un kopumā uz to attiecas tie paši nosacījumi, kas uz valstij piederošajiem nekustamajiem īpašumiem, tikai šo nekustamo īpašumu pārvaldību (piemēram, izsoļo organizēšanu) veic vietējo pašvaldību biroji.

2.3 **Par korupciju paredzētie sodi**

Polijas Sodu kodeksā nav juridiskas „korupcijas” definīcijas. Ņemot vērā vispārējo vārda „korupcija” izpratni, iespējams ņemt vērā sekojošos noziegumus, kas noteikti Polijas Sodu kodeksā:

- Personiska labuma vai tā apsolījuma pieņemšana (pieprasīšana) saistībā ar publiskas funkcijas veikšanu (228. pants, maksimālais soda mērs – 12 gadu cietumsods)
- Kukuļa maksāšana (apsolīšana) personai, kas pilda publiskas funkcijas (229. pants, maksimālais soda mērs – 13 gadu cietumsods);
- Samaksa par aizsardzību (230. pants, maksimālais soda mērs – 8 gadi cietumsoda)
- Valsts noslēpuma atklāšana (? pants, maksimālais soda mērs – 8 gadi)
- Valsts amatpersona atklāj oficiālu noslēpumu (266. panta § 2, maksimālais soda mērs – 3 gadu cietumsods)
- Naudas atmazgāšana (299. pants, maksimālais soda mērs – 10 gadi)

To pārkāpumu katalogs, kurus varētu klasificēt kā korupciju, norādīts arī 2000. gada 16. novembra „Likumā par pasākumiem, lai nepieļautu nelegāli vai no nezināmiem avotiem iegūtu aktīvu nonākšanu apritē un par cīņu pret terorisma finansēšanu”.

Polija ir pievienojusies 1999. gada 27. janvāra Krimināltiesību pretkorupcijas konvencijai.

Tāpat arī ir jānorāda, ka 2006. gada 12. maijā Polijas Parlamenta (*Sejm*) apakšpalāta pieņēma Likumu par Centrālo Pretkorupcijas biroju, kurš būs īpašais spēks cīņā pret korupciju publiskajā un komerciālajā dzīvē, it īpaši – valsts un pašvaldības iestādēs. Pagaidām Prezidents vēl nav šo likumu parakstījis.

2.4 **Izšķērdēšana**

Ir vairāki likumi, kas nosaka dažādus atbildības aspektus personām, kas nodarbojušās ar izšķērdēšanu. Polijas Sodu kodeksa 296. pants nosaka kriminālsodu personai, kura, pārsniedzot sev noteiktās pilnvaras vai nepildot savus vadītāja pienākumu, rada materiālu kaitējumu indivīda, juridiskas personas vai organizācijas darbībai.

2.5 **Atsavināšana**

Polijā nav konkrēta regulējuma tieši attiecībā uz atsavināšanu. Saskaņā ar Polijas likumdošanu atsavināšana tiek izprasta kā īpašuma nodošana, klaji pārkāpjot pārdevēja tiesības (it īpaši ārkārtīgi zemās cenas dēļ), un dažos gadījumos to varētu klasificēt kā izšķērdēšana, ko veikusi persona, kas šādā darījumā pārstāvējusi pārdevēju.

3. Ar iepirkumu saistītās problēmas

Polijā ES Iepirkuma direktīvas ieviestas ar 2004. gada 29. janvāra Publiskā iepirkuma likumu (PIL) un ar to saistītajiem sekundārajiem likumdošanas aktiem. PIL nesentis grozīts, lai adaptētu Polijas likumu Direktīvai 2004/17/EK un Direktīvai 2004/18/EK, ar 2006. gada 7. aprīļa Grozījumiem Publiskā iepirkuma likumā, kas stājās spēkā 2006. gada 25. maijā. PIL regulē visus publiskā iepirkuma aspektus, sākot no procedūras uzsākšanas, līdz līguma parakstīšanai. Tas attiecas arī uz sūdzību izskatīšanas procedūru un sabiedrisko pakalpojumu sektoru.

3.1 **Publiskā sektora darbinieku atbildība**

Administratīvā atbildība

2004. gada 17. decembra Likums par Atbildību publiskās finanšu disciplīnas pārkāpumu gadījumos (ADP) nosaka atbildību par publiskās finanšu disciplīnas pārkāpumiem, cita starpā, sekojošām personām: publiskā finanšu sektora vienību vadītājiem, šādu vienību darbiniekiem, kas atbild par ar publisko iepirkumu saistīto pienākumu pildīšanu, un personām, kas atbild par publisko fondu administrēšanu vienībās, kas netiek klasificētas kā publiskā finanšu sektora vienības. Publiskās finanšu disciplīnas pārkāpumi ADP izpratnē, cita starpā, ietver publisko līgumu piešķiršanu, pārkāpjot specifiskos Publiskā Iepirkuma likuma nosacījumus, kā arī citu ADP noteikto publiskā iepirkuma likumu pārkāpumus. Sankcijas par publiskās finanšu disciplīnas pārkāpumiem ir: rājiens, brīdinājums, naudas sods un aizliegums ieņemt amatus, kas saistīti ar publisko fondu izmantošanu. Maksimālais naudas sods, kuru iespējams piemērot, kopumā ir līdz trim attiecīgās atbildīgās personas algām. Aizliegumu ieņemt amatus, kas ir saistīti ar publisko fondu izmantošanu, drīkst piemērot tikai tajos gadījumos, kad darbinieks bijis klaji nolaidīgs, pārkāpjot publisko finanšu disciplīnu. Sankcijas piemēro īpašas izvērtēšanas padomes. Procedūra norit divās instancēs.

Kriminālatbildība

Polijā nav īpaša kodeksa, kas noteiktu kriminālatbildību publiskā iepirkuma jomā. Par šādiem pārkāpumiem sods tiek noteikts saskaņā ar Polijas Sodū kodeksu.

3.2 **Pārsūdzības mehānisms/ Iepirkuma noteikumu piemērošana**

Subjekti, kuriem ir tiesības iesniegt sūdzības

Tiesības pieprasīt rezultātu pārskatīšanu ir jebkuram, kura likumīgās intereses iegūt publisko līgumu ir tikušas vai varbūt tikušas aizskartas. Šādas prasības, pirms beidzies pieteikumu iesniegšanas termiņš, gadījumos, kad līgumslēdzēja iestāde ir pārkāpusi PIL nosacījumus, līgumslēdzēju organizācijas, kuras iekļautas Publiskā Iepirkumu biroja prezidenta apstiprinātajā sarakstā, arī ir tiesīgas iesniegt apelācijas prasības.

Pieejamie apelācijas mēri

Tiem, kuri vēlas apšaubīt līgumslēdzēja iestādes lēmumu, ir tiesības **secīgi** izmantot šādus mērus:

- protests,
- apelācija,
- pārsūdzība.

Ja publiskā līguma vērtība ir zem 60 000 eiro robežvērtības, tad PIL nosacījumi par apelācijām un sūdzībām nav piemērojami, un piegādātājs vai līgumslēdzējs var iesniegt protestu.

Protests

Iespējams iesniegt rakstisku protestu līgumslēdzējai iestādei par līguma publiskā paziņojuma saturu, par šīs iestādes rīcību procedūras laikā vai jā tā nav izpildījusi kādu darbību, ko nosaka PIL.

Vispār protests ir jāiesniedz 7 dienu laikā pēc datuma, kurā līgumslēdzējs varētu uzzinājis vai ir uzzinājis par apstākļiem, kas ir šī protesta iesniegšanas pamatā (citi termiņi attiecas uz tādiem gadījumiem, kad tiek protestēts pret publiskā paziņojuma saturu, vai arī protests ir pret līguma būtisko nosacījumu specifikācijas nosacījumiem). Protests pret līguma būtisko nosacījumu specifikācijas nosacījumiem ir jāiesniedz ne vēlāk kā 6 līdz 3 dienas pirms priekšlikumu iesniegšanas termiņa (atkarībā no publiskā līguma vērtības). Līgumslēdzēji, kuri ir ieinteresēti, lai šis protests tiktu atrisināts par labu kādai no pusēm, vai iesaistīties protesta procedūrā PIL noteiktajos termiņos.

Protestu drīkst iesniegt tikai pirms iepirkuma līguma noslēgšanas.

Līgumslēdzēja iestāde nedrīkst slēgt iepirkuma līgumu, iekams nav noticis galīgais protesta atrisinājums (Tomēr Publiskā Iepirkuma biroja prezidents dažos apstākļos var atļaut līguma noslēgšanu, pirms protests ticis atrisināts. Tiek uzskatīts, ka protests ir ticis galīgi atrisināts, kad a) apelācijas iespējas nav pieejamas (proti, tādu publisko līgumu gadījumos, kuru vērtība ir mazāka par PIL noteiktajiem 60 000 eiro) - kad līgumslēdzēja iestāde ir atrisinājusi protestu vai arī kad ir izbeidzies laika limits apelācijas iesniegšanai; b) ja apelācija nav iesniegta - kad ir izbeidzies laika limits

apelācijas iesniegšanai; c) gadījumā, ja apelācija tikusi iesniegta: i) datumā, kad tiek pieņemts lēmums, ar kuru tiek izbeigta apelācijas procedūra vai kad lēmumu pieņēmis šķīrējtiesnešu panelis vai ii) gadījumos, kad celtniecības darbu līguma vērtība pārsniedz PLN ekvivalentu 20 000 000 eiro un attiecībā uz piegādēm un pakalpojumiem – 10000 000 eiro datumā, kad reģionālā tiesa pieņem lēmumu vai pasludina procesu par izbeigtu, vai arī, kad ir beidzies laika limits sūdzības iesniegšanai reģionālajai tiesai.

Līgumslēdzējai iestādei parasti protests jāizskata 10 dienu laikā pēc tā iesniegšanas. Ja šajā laikā protests netiek atrisināts, tas tiek uzskatīts par noraidītu. Līgumslēdzēja iestāde noraida protestus, kas iesniegti pēc noteiktā termiņa, ja to iesniedz neatļauts subjekts vai ja PIL šādus protestus neparedz. Gadījumā, ja protests tiek pieņemts, līgumslēdzēja iestāde atkārtoti to darbību, par kuru protests iesniegts, vai arī veic to, kas nelikumīgi izlaista.

Apelācija

Ir iespējams iesniegt apelāciju pret protesta noraidīšanu vai nepieņemšanu. Tā tiek iesniegta Publiskā Iepirkuma biroja prezidentam 5 dienu laikā pēc protesta atrisinājuma lēmuma vai arī pēc protesta atrisināšanai noteiktā termiņa beigām. Apelācija tiek izskatīta tikai tajā gadījumā, ja ir nomaksāta reģistrācijas nodeva. Pašlaik reģistrācijas nodeva ir 4 744 PLN (apmēram 1200 eiro). Apelācija tiek izskatīta 15 dienu laikā pēc tās iesniegšanas, to izskata Publiskā Iepirkuma Biroja prezidenta ieceltais sastāvs trīs šķīrējtiesnešu sastāvā (Publiskā Iepirkuma Biroja prezidents ieceļ šķīrējtiesnešus, izmantojot publiski pieejamu datorizētu izlozi)

Pieņemot apelāciju, šķīrējtiesnešu sastāvs var dot rīkojumu līgumslēdzējai iestādei vai nu veikt vai atkārtot kādu darbību vai to atsaukt. Jāpiezīmē, ka šķīrējtiesnešu sastāvs nevar likt noslēgt iepirkuma līgumu. Šķīrējtiesneši nevar lemt par apsūdzībām, kas nav iekļautas protestā. Tomēr šķīrējtiesneši pēc savas iniciatīvas izskata apstākļus, kuru rezultātā tikusi anulēta līguma piešķiršanas procedūra.

Pateicoties jaunajiem premjerministra pieņemtajiem noteikumiem pēc grozījumu pieņemšanas Publiskā Iepirkuma likumā, ir mainīti noteikumi par reģistrācijas nodevas aprēķināšanu. Pašlaik apelācijas reģistrācijas vērtība ir atkarīga no publiskā līguma vērtības un dabas. Attiecībā uz publiskajiem līgumiem par preču piegādi un pakalpojumiem reģistrācijas nodeva ir atkarīga no šāda publiskā līguma vērtības un ir vai nu 10 000 PLN (apmēram 2500 eiro) vai 20 000 PLN (apmēram 5000 eiro). Līdzīgi arī publiskajos līgumos par būvdarbiem reģistrācijas nodeva ir 20 000 PLN (apmēram 5000 eiro) vai 40 000 PLN (apmēram 10 000 eiro).

Pārsūdzība

Šķīrējtiesnešu sastāva lēmumu vai spriedumu, ar kuru tiek izbeigta apelācijas procedūra, iespējams pārsūdzēt reģionālajā tiesā (*sąd okręgowy*). Sūdzības tiek iesniegtas caur Publiskā Iepirkuma biroja prezidentu 7 dienu laikā pēc tam, kad šķīrējtiesnešu sastāvs ir pasludinājis spriedumu. Ja pārsūdzība tiek pieņemta, tad tiesa atceļ pasludināto spriedumu un izskata lietu pēc būtības.

Citas piezīmes

Jāatzīmē, ka, ja līgumslēdzēja iestāde izraudzījusies pretendentu, klaji pārkāpjot PIL vai gadījumā, ja līguma piešķiršanas procedūrā notika PIL nosacījumu pārkāpumi, un ja šādi pārkāpumi ietekmēja procedūras rezultātus (kā arī dažos citos PIL paredzētos gadījumos), tad pasūtījuma līgums būs spēkā neesošs. Publiskā Iepirkuma biroja prezidentam ir jāvēršas tiesā, lai pasludinātu šādu iepirkuma līgumu par spēkā neesošu.

Tāpat arī ir jāatzīmē, ka Publiskā Iepirkumu biroja prezidentam pirms iepirkuma līguma piešķiršanas ir jāizskata piešķirtais publiskais līgums (tā dēvētā „pārbaude pirms piešķiršanas”). Šādas pārbaudes pirms piešķiršanas ir obligātas tajos gadījumos, kad publiskā līguma vērtība pārsniedz PLN ekvivalentu 20 000 000 eiro būvdarbiem un 10 000 000 eiro preču piegādei un pakalpojumiem. Pārbaude pirms piešķiršanas beidzas tad, kad līgumslēdzēja iestāde saņem rekomendācijas vai informāciju pēc pārbaudes, kurā norādīts: a) pienākums anulēt līguma piešķiršanas procedūru, b) pienākums novērst atklātos pārkāpumus, c) pārkāpumu neesamība vai arī tādi pārkāpumi, kas neietekmēja procedūras rezultātus.

Publiskā Iepirkumu biroja prezidents tāpat arī ir tiesīgs pārbaudīt piešķirto līgumu 4 gadu laikā pēc tā piešķiršanas (pārbaudes pēc piešķiršanas). Gadījumā, ja tiek atklāti kādi PIL pārkāpumi, tad Publiskā Iepirkuma biroja prezidents var informēt par to attiecīgo publiskās finanšu disciplīnas uzraugus par publiskās finanšu disciplīnas pārkāpumiem, vai arī vērsties tiesā, lai pasludinātu visu vai daļu iepirkuma līgumu par spēkā neesošu vai lai piespriestu naudas sodu.

Noteiktām līgumslēdzēju iestāžu kategorijām, kas ir veikušas PIL aprakstītus publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpumus, Publisko Iepirkumu biroja prezidents piemēro naudas sodu. Sods var būt no 3 000 PLN līdz 150 000 PLN.

Saskaņā ar Publiskā Iepirkuma biroja mājas lapā pieejamajiem datiem 2004. gadā tika iesniegta 2 421 apelācija (no kurām šķīrējtiesnešu sastāvi pieņēma 1 862). Aptuveni 46% no pieņemtajām apelācijām tika apstiprinātas un 54% tika noraidītas. Tajā pašā gadā (2004.g.) 309 sūdzības tika iesniegtas reģionālajām tiesām (no kurām 180 tiesas pieņēma). 43 no šīm sūdzībām reģionālās tiesas vai nu atcēla vai mainīja iepriekšējos šķīrējtiesnešu sastāvu lēmumus.

3.3 Iepirkumu noteikumu piemērošanas robežvērtības

PIL neattiecas uz līgumiem un konkursiem, kuru vērtība nepārsniedz PLN ekvivalentu 6000 eiro. Tāpēc publiskā iepirkuma noteikumi attiecas uz līgumiem virs šīs robežvērtības. Zem šīs robežvērtības tiešu noteikumu, kas garantētu godīgu konkurenci, nav.

Sākot no 2006. gada 25. maija PIL noteikumi par pienākumu publicēt sludinājumus oficiālajā laikrakstā "*Biuletyn Zamówień Publicznych*", laika limitu iesniegumu iesniegšanai par piedalīšanos procedūrā, iepriekšēja piedāvājuma, provizorisks piedāvājuma iesniegšanu, kā arī nosacījumi par apelācijām un pārsūdzību neattieksies uz līgumiem, kuru vērtība nepārsniedz PLN ekvivalentu 60 000 eiro. Visi citi PIL nosacījumi attieksies uz līgumu piešķiršanu, kuru vērtība PLN ekvivalentā ir starp 6 000 un 60 000 eiro.

Līdz 2006. gada 25. maijam, proti, līdz 2006. gada 7. aprīļa grozījumu Publiskā Iepirkuma līguma stāšanās spēkā, PIL netika piemērots sektoru līgumiem (pakalpojumu sektorā), kurā līguma vērtība pārsniedza PLN ekvivalentu 400 000 preču piegādei un pakalpojumiem un 5 000 000 eiro būvdarbiem. Pateicoties šim Likumam par grozījumiem Publiskā iepirkuma likumā, no 2006. gada 25. maija PIL netiek piemērots sektoru līgumiem, kuru līguma vērtība pārsniedz saskaņā ar PIL 11.8. pantu pieņemtajos sekundārajos likumdošana aktos noteiktos apjomus. Jāatzīmē, ka 2006. gada 19. maijā Premjerministra apstiprinātajos Noteikumos noteiktas šādas robežvērtības: PLN ekvivalents 422 000 eiro preču piegādē un pakalpojumos un 5 277 000 eiro būvdarbos.

Jāatzīmē, ka ir daži konkrēti nosacījumi attiecībā uz publiskajiem līgumiem, kuru vērtība pārsniedz PLN ekvivalentu 20 000 000 eiro būvdarbiem un 10 000 000 eiro preču piegādēm un pakalpojumiem (tā dēvētā „stingrā procedūra”).

3.4 Vispārējās vienošanās iepirkumā

Līdz 2006. gada 25. maijam, proti, līdz 2006. gada 7. aprīļa Likuma par grozījumiem Publiskā iepirkuma līgumā stāšanās spēkā, vispārējās vienošanās drīkstēja izmantot tikai nozares līgumos (pakalpojumu sektorā). Līdz ar to vispārējo vienošanos izmantošanas iespējas bija ļoti ierobežotas.

2006. gada 25. maijā spēkā stājās jauns regulējums par vispārējo vienošanos. Tas paplašināja iespēju izmantot vispārējo vienošanos visā publiskajā sektorā. Saskaņā ar jaunajiem nosacījumiem vispārējo vienošanos drīkst slēgt uz periodu līdz 4 gadiem. Tomēr, atkarībā no līguma priekšmeta un līgumslēdzējas iestādes īpašām interesēm, vispārējo vienošanos iespējams noslēgt uz garāku periodu. Gadījumā, ja vispārējā vienošanās tiek slēgta uz periodu, kas pārsniedz 4 gadus, par šo faktu ir jāinformē Publisko Iepirkumu biroja prezidents. Līgumslēdzēja iestāde var noslēgt vispārējo vienošanos pēc tam, kad ir veikta procedūra, kuras laikā piemēroti nosacījumi

par publisko līgumu piešķiršanu atklāta, slēgta konkursa vai sarunu ar publikāciju veidā.

PIL noteikts, ka centrālā līgumslēdzēja iestāde var sagatavot un realizēt līguma piešķiršanas procedūru, var piešķirt publiskos līgumus vai noslēgt vispārējās vienošanas valsts pārvaldes līgumslēdzēju iestāžu vārdā, ja šāds publiskais līgums ir saistīts ar vairāk nekā vienas līgumslēdzējas iestādes darbību. Šādā gadījumā valsts pārvaldes līgumslēdzējas iestādes var piešķirt līgumus šīs vispārējās vienošanās ietvaros, ja vispārējā vienošanās to skaidri paredz. Premjerministram ir jāieceļ centrālā līgumslēdzēja iestāde.

PIL noteikts, ka vispārējo vienošanos vērtību sastāda visu to publisko līgumu vērtība, kurus līgumslēdzēja iestāde plāno piešķirt vispārējās vienošanās darbības laikā. Nosacījumi par pārbaudēm, kas jāveic Publiskā Iepirkuma birojam, kopumā attiecas uz vispārējās vienošanās piešķiršanas procedūru.